

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس: آرایه های ادبی		رشته: ادبیات و علوم انسانی	
مدت امتحان: ۹۰ دقیقه		ساعت شروع: ۱۰/۳۰ صبح	
سال سوّم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۳۸۹ / ۱۰ / ۲۵	
دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دی ماه سال ۱۳۸۹		مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir	
ردیف	سؤالات	نمره	
۱	اگر شاعر مقصود خود را تنها در یک بیت بیان کند ، به آن بیت ..... می گویند.	۰/۲۵	
۲	هجای پایانی واژه‌ی «عجایب» را با علامت خاصّ خود نشان دهید.	۰/۲۵	
۳	در «رباعی» پیام اصلی شاعر، معمولاً در کدام مصراع می‌آید؟	۰/۲۵	
۴	قالب «چهار پاره» از چه هنگام در ایران ، رواج یافت؟	۰/۲۵	
۵	چرا دریافت و احساس وزن شعر نیمایی، به دقت بیش تری نیاز دارد؟	۰/۵	
۶	با توجه به بیت: «در زلف چون کمندش ای دل میبچ، کان جا / سرها بریده بینی بی جرم و بی جنایت» الف) کدام رکن، مهم‌ترین پایه‌ی تشبیه است؟ چرا؟ ب) واژه‌ی مشخص شده ، کدام یک از طرفین تشبیه است؟ پ) کدام پایه‌ی تشبیه محذوف است؟	۱	
۷	در بیت «جان گدازی اگر به آتش عشق / عشق را کیمیای جان بینی» ترکیب مشخص شده چه نوع «تشبیه بلیغی» است؟ آن را به صورت یک تشبیه غیر بلیغ درآورید.	۰/۷۵	
۸	تشبیهی بنویسید که ویژگی مشترک طرفین تشبیه «بخشندگی» باشد.	۰/۵	
۹	«استعاره» ها را در هر بیت بیابید و نوع هر یک را بنویسید. کدام نوع از استعاره‌های موجود ، بلیغ تر و مؤثرتر است؟ الف) هر کس که کاشت مهر ، امورش به خیر باد ب) تا تو را جای شد ای سرو روان در دل من آن کس که غافل است، خدایش به ره کناد هیچ کس می نپسندم که به جای تو بود	۱/۲۵	
۱۰	در کدام یک از عبارات های زیر ، آرایه‌ی «تشخیص» وجود دارد؟ آن را مشخص کنید و دلیل خود را بنویسید. الف) به صحرائشدم؛ عشق باریده بود. ب) آسمان تعطیل است/ بادها بی کارند ...	۱	
۱۱	«مفهوم» و «نوع علاقه»ی هر یک از «مجاز»های مشخص شده را بنویسید. الف) ای ز خود گشته سیر ، جوع این است ب) دهخدا قلم خوبی داشت.	۱	
« ادامه‌ی سؤالات در صفحه ی دوّم »			

باسمه تعالی

ردیف	سؤالات	نمره
<p>سؤالات امتحان نهایی درس: آرایه های ادبی رشته: ادبیات و علوم انسانی ساعت شروع: ۱۰/۳۰ صبح مدت امتحان: ۹۰ دقیقه</p>		
<p>سال سوم آموزش متوسطه تاریخ امتحان: ۱۳۸۹ / ۱۰ / ۲۵</p>		
<p>دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دی ماه سال ۱۳۸۹ مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir</p>		
ردیف	سؤالات	نمره
۱۲	<p>در کدام یک از بیت های زیر، نوع علاقہ‌ی مجاز «مشابهت» است؟ این مجاز را بیابید و «مفهوم» و «قرینه»ی آن را بنویسید.</p> <p>الف) دفتر فکرت بشوی، گفته‌ی سعدی بگوی دامن گوهر بیار بر سر مجلس بیار</p> <p>ب) عالم از شور و شر عشق خبر هیچ نداشت فتنه انگیز جهان نرگس جادوی تو بود</p>	۱
۱۳	<p>در بیت‌های زیر، «کنایه‌ها» را بیابید و مفهوم آن‌ها را بنویسید.</p> <p>الف) چو نامردم آواز مردم شنید میان خطر جای بودن ندید ب) عاشق زار تو بودیم و نمی‌دانستیم که در این دهر، کسی یک گل بی‌خار ندید</p>	۱
۱۴	<p>«واج آرای» در بیت زیر، با تکرار کدام «صامت» ایجاد شده است؟ شمار این صامت را بنویسید.</p> <p>«صدای صبح نفس می‌دهد به جاده‌ی عشق صراحی لب سرخ انار در راه است»</p>	۰/۵
۱۵	<p>نوع «سجع» به کار رفته در هر یک از جمله‌های زیر را بنویسید. ارزش موسیقایی کدام «سجع» از همه کم تر است؟</p> <p>الف) متکلم را تا کسی عیب نگیرد، سخنش صلاح نپذیرد. ب) ملک بی دین باطل است و دین بی ملک، ضایع. پ) هنر چشمه‌ی زاینده است و دولت پاینده.</p>	۱
۱۶	<p>آیا می‌توان بیت زیر را نمونه‌ی مناسبی برای «موازنه» دانست؟ چرا؟</p> <p>«تو را صبا و مرا آب دیده شد غماز و گرنه عاشق و معشوق رازداران اند»</p>	۱
۱۷	<p>در کدام بیت، «جناس تام» وجود دارد؟ دلیل خود را با ذکر واژه‌های «هم جنس» بنویسید.</p> <p>الف) وان که گیسوی تو را رسم تطاول آموخت هم تواند کرمش داد من مسکین داد ب) آن که رخسار تو را رنگ گل و نسرین داد صبر و آرام تواند به من مسکین داد</p>	۱
۱۸	<p>در هر یک از بیت‌های زیر، کدام کلمات با هم «جناس» دارند؟ «نوع» دقیق هر جناس را بنویسید.</p> <p>الف) ملک را همین ملک پیرایه بس که راضی نگردد به آزار کس ب) سعدیا گر نکند یاد تو آن ماه، مرنج ما که باشیم که اندیشه‌ی ما نیز کنند</p>	۱/۵
۱۹	<p>با توجه به بیت: «گر صید در این عالم ایجاد نبود در هیچ کجا نشان صیاد نبود»</p> <p>الف) واژه‌های ..... و ..... هم ریشه‌اند. ب) این هم ریشگی در اصطلاح ادبی ..... نام دارد.</p>	۰/۵
<p>« ادامه ی سؤالات در صفحه ی سوم »</p>		

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس: آرایه های ادبی		رشته: ادبیات و علوم انسانی		ساعت شروع: ۱۰/۳۰ صبح		مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	
سال سوم آموزش متوسطه				تاریخ امتحان: ۱۳۸۹ / ۱۰ / ۲۵			
دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دی ماه سال ۱۳۸۹				مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir			
ردیف	سؤالات			نمره			
۲۰	در کدام یک از بیت‌های زیر آرایه‌ی «تکرار» دیده می‌شود؟ دلیل خود را بنویسید.			الف) مُسَلِّمِ أَوَّلٍ، سَرِّ مَرْدَانِ عَلِيٍّ ب) نَه عَجَبٌ كَه قَلْبِ دَشْمَنِ شَكْنِي بِه رُوزِ هِيَجَا عشق را سرمایه و ایمان علی تو که قلب دوستان را به مفارقت شکستی			
۲۱	ارتباط میان واژه‌های مشخص شده در هر یک از بیت‌های زیر، سبب پیدایش کدام آرایه‌های ادبی شده است؟			الف) ز خَاكِ مَنْ اِگَرِ گَنْدَمِ بَرَأَيْدِ ب) دُو هَفْتَه مِي كَزْدَرْدِ كَانِ مَه دُو هَفْتَه نَدِيدِمِ از آن گران پزی مستی فزاید به جان رسیدم از آن تا به خدمتش نرسیدم			
۲۲	بیت زیر به چه ماجرای «تلمیح» دارد؟			«یارب این آتش که در جان من است سرد کن زان سان که کردی بر خلیل»			
۲۳	«آوردن حدیث، مصراع یا بیتی از شاعری دیگر در اثنای کلام» تعریف کدام آرایه‌ی ادبی است؟ این آرایه را در شعر زیر، بیابید.			«چه خوش گفت فردوسی پاک زاد میازار موری که دانه کش است که رحمت برآن تربت پاک باد، که جان دارد و جان شیرین خوش است»			
۲۴	در هریک از بخش‌های مشخص شده‌ی اشعار زیر، کاربرد کدام «آرایه‌ی معنوی» آشکار است؟			الف) از خلاف آمدِ عادت بطلب کام که من ب) به زیورها بیارایند وقتی خوب رویان را پ) به صدق کوش که خورشید زاید از نَفَسْتِ کسب جمعیت از آن زلف پریشان کردم تو سیمین تن چنان خوبی که زیورها بیارایی که از دروغ سیه روی گشت صبح نخست			
۲۵	در عبارت زیر آرایه‌ی «حس آمیزی» را بیابید و دلیل خود را بنویسید.			«آن چه او بر لب داشت / قصه‌ی شیرین بود / مثل یک گل زیبا»			
۲۶	در بیت «خانه زندان است و تنهایی ضلال الف) کدام واژه، یک معنی «عام» و یک معنی «خاص» دارد؟ ب) معانی مختلف این واژه را بنویسید. پ) کدام معنی، مقصود شاعر است؟			هر که چون سعدی گلستانیش نیست»			
۲۰	جمع نمره			«موفق باشید»			